

Svar på fullmäktigemotion, Motion om papperslösas rätt till hälso- och sjukvård, R Mahdi, S Somppi

Välfärdsområdesstyrelse 15.04.2024 § 93

Beredare Penttinen Erkki
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 040 359 2922, fornamn.efternamn@ovph.fi

Fullmäktigeledamöterna Ramieza Mahdi och Sari Somppi framför i sin fullmäktigemotion att Österbottens välfärdsområde ska trygga papperslösa personers rätt till nödvändiga hälso- och sjukvårdstjänster.

I Finland vistas personer vars rätt till offentliga social- och hälsovårdstjänster är begränsad. När det gäller ordnandet av social- och hälsovård används den allmänna benämningen papperslösa om dem. Med papperslösa personer avses flera olika persongrupper som har olika behov av tjänster. En del av dem vistas i Finland lagligt, och en del olagligt enligt migrationslagstiftningen.

Med en papperslös person avses i detta sammanhang en person som vistas i landet utan uppehållstillstånd och som inte kommit från en EU- eller EES-stat eller Schweiz. Personens uppehållstillstånd har gått ut eller personens ankomst till/vistelse i landet är inte förenlig med utlänningslagstiftningen eller personen väntar i Finland på att uppehållstillståndet ska behandlas. Med en papperslös person avses också en person som vistas i landet med tillfälligt uppehållstillstånd och som kommit från ett annat land än en EU- eller EES-stat eller Schweiz och inte har hemkommun i Finland eller rätt till hälso- och sjukvårdstjänster med stöd av EU-lagstiftningen eller en internationell överenskommelse eller en person som kommit till Finland från ett annat land än en EU- eller EES-stat eller Schweiz och vars behandling av hemortsrätten pågår eller är oklar eller en EU-medborgare som vistas i landet lagligt men som inte har försäkringskydd för eventuell sjukdom eller sjukvård..

I Finland avgör lagen om hemkommun om offentliga hälso- och sjukvårdstjänster ska ordnas för en person. Sjukförsäkringsärenden avgörs med stöd av sjukförsäkringslagen. En person kan emellertid ha rätt till offentliga hälso- och sjukvårdstjänster och/eller sjukvårdersättningar från sjukförsäkringen om EU-lagstiftningen eller en internationell överenskommelse om social trygghet kräver det. I sådana fall krävs det ingen hemkommun eller sjukförsäkring. Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska den offentliga hälso- och sjukvården alltid ge brådskande vård till alla som behöver det.

Med brådskande vård avses

- omedelbar bedömning och behandling som behövs på grund av en akut sjukdom, kroppsskada eller långvarig sjukdom eller försämring av funktionsförmågan. I dessa fall kan inledandet av behandlingen inte skjutas upp utan att sjukdomen förvärras eller kroppsskadan försvåras
- brådskande mun- och tandvård, mentalvård, missbrukarvård och psykosocialt stöd.

En del papperslösa personer behöver också icke-brådskande vård. Vuxna papperslösa personer ska utöver brådskande vård också få sådana icke-brådskande tjänster som en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården anser är nödvändiga med tanke på personens hälsotillstånd och den tid personen vistas i landet. Till dessa hör åtminstone tjänster i samband med graviditet och förlossning, tjänster för nödvändig behandling av långtidssjukdomar och andra sjukdomar samt de hälsoundersökningar och vaccinationer som enligt lagen om smittsamma sjukdomar behövs för att skydda samhället. Personer som har för avsikt att komma till Finland uttryckligen för att få vård har inte rätt att få nödvändig icke-brådskande vård. Om den som behöver vård har huvudansvaret för

skötseln, omsorgen och fostran av ett barn, ska behovet av vård bedömas också med tanke på tillgodoseendet av barnets bästa.

När nödvändigheten bedöms avser nödvändig bedömning och vård sådan bedömning och vård vid sjukdomar, skador, komplikationer under långvariga sjukdomar eller nedsatt funktionsförmåga som är nödvändig för att inledandet av behandlingen inte ska skjutas upp utan att sjukdomen förvärras eller kroppsskadan försvåras avsevärt på kort eller medellång sikt. Källa: <https://stm.fi/sv/halsovård-for-papperslosa>

Enligt Social- och hälsovårdsministeriets anvisning ska följande tjänster alltid anses vara nödvändiga:

- tjänster i samband med graviditet och förlossning, inklusive rådgivningstjänster för uppföljning av graviditet, preventivtjänster och abort,
- sådan behandling av långvariga sjukdomar och andra sjukdomar som är nödvändig och de hjälpmedel som är medicinskt nödvändiga, samt
- sådana hälsokontroller och vaccinationer enligt lagen om smittsamma sjukdomar som en yrkesutbildad person inom hälso- och att med tanke på skyddet av folkhälsan behövs på grund av en smittsam sjukdom eller misstankar om en sådan, och vården av personer som insjuknat i en smittsam sjukdom.

Sektordirektör, personer i arbetsför ålder Penttinen Erkki

Som svar på i den i bilaga anslutna fullmäktigemotionen föreslås att välfärdsområdet ska ordna brådskande och nödvändiga hälso- och sjukvårdstjänster i enlighet med 56a § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (29.6.2021/612). Nödvändigheten bedöms alltid från fall till fall och med beaktande av personens aktuella hälsotillstånd som helhet samt sjukdomens karaktär och det eventuella sjukdomsförloppet samt den uppskattade längden på vistelsen i Finland. Papperslösa barn har rätt till hälso- och sjukvårdstjänster på samma grunder som de minderåriga som har hemkommun i Finland.

föreslår, att områdesstyrelsen beslutar avge ovanstående redogörelse som svar på motionen till områdesfullmäktige. Styrelsen föreslår för fullmäktige att motionen härmed är slutbehandlad.

Beslut:

Styrelseledamot Sari Somppi och Ramieza Mahdi föreslog en återremittering av ärendet, för fortsatt beredning. Förslaget understöddes av Rainer Bystedt.

Områdesstyrelsen återremitterade enhälligt ärendet för fortsatt beredning.

Distribution

Välfärdsområdesstyrelse 17.06.2024 § 142

2261/00.02.01/2024

Beredare

Penttinen Erkki

Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 040 359 2922, fornamn.efternamn@ovph.fi

Välfärdsområdesstyrelsen tog 12.12.2022/215 § ett beslut om hälsovårdens kriterier och systematiska besök, där styrelsen beslutade att om regeringens proposition till ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård (RP 112/2022 rd) godkänns, tas följande

kriterier i bruk när (om) lagen träder i kraft. Papperslösa har rätt till nödvändiga hälso- och sjukvårdstjänster, och är i princip berättigade till samma tjänster som asylsökande.

- brådskande vård
- tjänster i samband med graviditet och förlossning
- tjänster för nödvändig behandling av långtidssjukdomar och andra sjukdomar
- hälsoundersökningar och vaccinationer enligt lagen om smittsamma sjukdomar som behövs för att skydda samhället
- papperslösa barn har rätt till hälso- och sjukvårdstjänster på samma grunder som de minderåriga som har hemkommun i Finland
- patienten står i första hand själv för de verkliga kostnaderna (inte bara för kundavgiften), men om detta inte är möjligt kan välfärdsområdet söka om ersättning av FPA
- kriterierna tas i bruk, när (om) lagen träder i kraft.

Lagen trädde i kraft i enlighet med regeringens proposition, varvid de ovanstående kriterierna togs i bruk från 1.1.2023.

Sektordirektör, personer i arbetsför ålder Penttinen Erkki

föreslår, att som svar på i den i bilaga anslutna fullmäktigemotionen föreslås att välfärdsområdet ska ordna brådskande och nödvändiga hälso- och sjukvårdstjänster för papperslösa personer i enlighet med välfärdsområdesstyrelsens beslut (12.12.2022/215 §). Enligt 50 § i hälso- och sjukvårdslagen (30.12.2010/1326) ska den offentliga hälso- och sjukvården alltid ge brådskande vård till alla som behöver det. Nödvändigheten bedöms från fall till fall av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Bedömningen görs med beaktande av personens aktuella hälsotillstånd som helhet, sjukdomens karaktär och det eventuella sjukdomsförloppet samt den uppskattade längden på vistelsen i Finland. Papperslösa barn har rätt till hälso- och sjukvårdstjänster på samma grunder som de minderåriga som har hemkommun i Finland.

Beslut:

Godkändes enligt beslutsförslaget.

Distribution